Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба адресувати: „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., TUESDAY, AUGUST 19, 1919. No. 98. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. ВІВТОРОК, 19-го СЕРПНЯ 1919. Ч. 98.

ЛЯХИ РОЗПОЧАЛИ НОВИЙ НАСТУП НА ВОЛИНИ.

Большевики опорожнили Рівне і уступають в напрямі Києва.

Українська місія домагає ся провіреня польських насильств, поповнених на Українцях.

ІРЛЯНДІЯ В ПЕРЕДОДНИ НОВОЇ ОТВЕРТОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

ЛЯХИ РОЗПОЧАЛИ НОВИЙ НАСТУП НА ВОЛИНИ.

В першім дни здобули Дубно і Кременець.

ЛОНДОН, 16. серпня. — Польські війська розпочали наступ проти большевиків на Волини, як се доносить телеграма з Варшави до часописи „Таймс".

Телеграма додає, що польські війська здобули в першім дни наступу міста Дубно і Кременець.

БОЛЬШЕВИКИ ОПОРОЖНИЛИ РІВНЕ І САРНИ.

Большевицькі війська уступають на схід в напрямі Києва.

ЛОНДОН, 15. серпня. — Большевицька бездротна телеграма, датована 14. серпня, доносить, що большевицькі війська були приневолені опорожнити Луцьк і Дубно. Дальше на північ большевицькі війська уступили також на нову боєву лінію, опорожнивши по триднeвій завзятій боротьбі міста Рівне, Сарни і Миргород.

НОТА УКРАЇНСЬКОЇ МІСІЇ В СПРАВІ НАСИЛЬСТВ ПОЛЯКІВ НА УКРАЇНСЬКІМ НАСЕЛЕНЮ.

Жадає вислання окремої комісії для провіреня польських звірств.

ЛОНДОН, 14. серпня. — Українська дипльоматична місія в Лондоні предложила в міністерстві заграничних справ ноту, звертаючи увагу англійського правительства на насильства, яких допускають ся польські війська і власти на українськім населеню східної Галичини.

В ноті говорить ся, що урядові звіти виказують, що Поляки переводять свою добре уплянoвану систему не лише у східній Галичині, але також в Холмщині і в частях Волини, які вони обсадили. Очевидним змаганєм Поляків є знищити всю українську інтелігенцію, стероризувати місцеве населенє і приготовити основи для цілковитого запанованя над краєм.

Українська місія пропонує у своїй ноті вислане окремої слідчої і ратункової комісії, зложеної з представників англійського правительства і українського Червоного Хреста.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОЇ МИРОВОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ ПРОТИ НАЇЗДУ ҐЕН. ДЕНІКІНА.

Просить, щоби головна рада видала відповідні зарядженя.

ПАРИЖ, 10. липня. — Українська мирова делеґація внесла слідуючий протест до мирової конференції:

„Після найновійших вістий російська армія ґенерала Денікина вийшла на лівий берег Дніпра. Сей успіх треба приписати не побіді його армії, але сій обставині, що російські большевицькі армії перенесено на инші боєві лінії.

„Уступаючи з теріторії Української Республики по лівім боці Дніпра, лишили большевики на правім березі ріки сильну армію в ціли поборюваня армії Українського Директорияту, щоби йому заступити в той спосіб дорогу на лівобережну Україну.

„Ось тому то армія Директорияту Української Републики не могла в наміренім часі заняти лівого берега Дніпра, опущеного большевиками, і дати поміч українським властям, котрі по уступленю большевиків почали також виконувати свої урядові чинности.

„Ґенерал Денікін використав сю обставину, щоби заняти українську землю і поступати в ній як в російській теріторії; він насильно забирає українських горожан до своєї армії, переслідує політичних діячів, заборонює уживане української мови, а навіть зачав пропаганду проти самостійної України і завів на теріторії Української Републики давний російський лад.

„Ґенерал Денікін находить ся під розказами адмірала Колчака, котрий дістає поміч від аліянтів в своїй боротьбі проти большевиків. Тепер ся поміч, як показує ся, уживає ся на заняте української землі.

„Делеґація Української Републики в Парижи видить ся отже приневоленою запротестувати проти уживаня ґенералом Денікіном помочи, даної йому аліянтами, на заняте — без порозуміня з Українським Директориятом — части теріторії згаданої Републики способом ворожим для Української Републики.

„Українська Делеґація заявляє, що сей наїзд серед даних відносин, є замахом на незалежність і суверенність Української Републики і тому просить Головну Раду зробити все потрібне для зміненя сього положеня.

Гр. Сидоренко. голова укр. мирової делеґації".

АЛІЯНТИ ХОЧУТЬ ВИСЛАТИ УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКА НА ПОМІЧ ҐЕН. ДЕНІКІНОВИ.

Українська мирова делеґація внесла проти сього протест.

ПАРИЖ, 5. липня. — Аліянти рішили вислати українські війська, які свого часу боролись на французькій землі по стороні аліянтів, на поміч ґен. Денікінови проти большевиків.

Українська мирова делеґація вислала проти сього рішучий протест до головної ради мирової конференції.

ДР. ЛОСЬКИЙ ІМЕНОВАНИЙ АМБАСАДОРОМ ДЛЯ СКАНДИНАВІЇ І ФІНЛЯНДІЇ.

ПАРИЖ, 25. липня. — Одержані тут фінські часописи доносять, що до Стокгольму прибув др. Лоський, український амбасадор для Швеції, Норвеґії і Фінляндії.

В РОСІЇ.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ НЕ ГОДЯТЬ СЯ НА ПРИЗНАНЕ КОЛЧАКА ЗАДЛЯ ЙОГО РЕАКЦІОНЕРСЬКОГО РЕЖИМУ.

Населене Сибіри зовсім не має довіря до правительства Колчака.

ВАШІНҐТОН, 16. серпня. — З дипльоматичних кругів доносять, що нове становище, яке заняло американське правительство супроти Колчака, є випливом радше браку довіря до самого правительства Колчака чим його останних невдач на боєвім фронті. Злучені Держави бачуть в правительстві Колчака відновлене крайної реакції, що робить його признанє неможливим.

Вже від довшого часу американське правительство одержувало вісти від свого посла в Пекіні, Пола Райнша, в яких містила ся остра критика режиму Колчака. Головний зміст сих вістий вказував, що населене Сибіри відносить ся з великим недовірєм до реакційного режиму Колчака, та що його правительство не є в силі здобути серед нього ані впливу ані поваги.

Щоби засягнути ще точнійших вістий про положене на Сибіри, президент Вілсон вислав до Омска посла Морріса. Дотеперішні звіти посла Морріса потвердили вповні попередні вісти посла Райнша.

Американські війська мають опорожнити Сибір.

ТОКІО, 17. серпня. — Японський міністер війни, ґен. Танака, говорячи нині про положенє Сибіри, заявив, що не буде ніякою несподіванкою вістка про уступлене американських військ зі Сибіри. Міністер заявив дальше, що аліянти мають намір відкликати всі свої війська зі Сибіри та полишити Японії свобідну руку щодо політики на Сибіри.

Положене на Сибіри стає з кождим днем критичнійше з причини скорого наступу большевицької армії через Урaль. Опорожнене Омска, коли воно ще не наступило, є неминуче. В сей спосіб японські війська станутъ небавом перед большевиками.

Американське правительство, висилаючи свої війська на Сибір, мало перед собою дві цілї: виратувати чесько-словацьку армію, яка находила ся у східній Росії, і уможливити її переїзд сибірською зелізницею до Владивостока. Обі цілі зістали вже осягнені, бо всі чесько-словацькі війська находять ся вже недалеко Владивостока.

Японія відмовила адм. Колчакови оружну поміч.

ТОКІО, 12. серпня. — З урядових кругів доносять, що японське правительство по вичерпуючій дискусиї в кабінеті і дипльоматичній дорадчій комісії повідомило правительство адм. Колчака, що воно не є в можности сповнити його просьбу вислати кілька дивізій війська на поміч армії адм. Колчака у війні проти большевиків.

Успіхи большевиків в Оренбурщині.

ЛОНДОН, 15. серпня. — Урядовий большевицький звіт з Москви доносить, що большевицькі війська посунули ся 70 миль на схід від Челябинска, відносячи нові побіди над армією адм. Колчака в околиці Оренбурга і перейшовши на північний схід від міста ріку Урал.

Взагалі большевицькі війська посунули ся в новім наступі на цілій боєвій лінії 56 миль наперед.

Англійські війська опорожнюють Кавказ.

ПАРИЖ, 16. серпня. — Англійські війська в числі 20.000 почали опорожнювати Кавказ. Вірменському народови, якого остало ще на Закавказю півтора міліона, грозить цілковита загада з руки банд Мустафи Кемеля.

Всякі просьби, висилані до англійського правительства, щоби воно полишило свої війська на Кавказі, показали ся безуспішними. Англійське правительство мусіло відкликати свої війська з Кавказу, бо сього домагав ся англійський загал.

Одинока надія на Злучені Держави, щоби вони вислали свої війська для охорони вірменського населеня перед турецькими бандами і удержаня ладу на Кавказі. Жадна европейська держава не є в силі під теперішну пору вислати свої війська на Кавказ.

Армія ґен. Юденича розпочала наступ на Петроград.

КОПЕНГАҐЕН, 15 серпня. — Телеграми з Гельзінґфорсу доносять, що протибольшевицькі війська розпочали рішаючий наступ на Петроград. Команда спочиває в руках ґен. Юденича. Російський армії добровольців помагають Естонці.

В Ревали утворено північно-західне російське правительство.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 15. серпня. — В місті Ревали утворено правительство північно-західної Росії, яке обіймає також Естонію. На чолі сього нового правительства стоїть Лїянозов. В склад кабінету входять ґен. Суворов, міністер війни, Максимов, міністер поживи, і Алєксандров, міністер внутрішних справ.

Большевики потерпіли невдачу над рікою Лугою.

ЛОНДОН, 16. серпня. — В наступі північно-західної російської армії знищено кілька большевицьких батальонів, як се доносить телеграма з Гельзінґфорсу. Большевики втратили богато полонених, машинових крісів і амуниції. Большевицькі війська були приневолені уступити поза ріку Лугу, на полудневий захід від Петрограду.

Бувший російський амбасадор Ізвольский помер.

ПАРИЖ, 17. серпня. — Бувший російський міністер заграничних справ, а відтак російський амбасадор у Франції, Ізвольський, помер тут нині у своїм домі.

Большевики заборонили уживане гебрейської мови.

СТОКГОЛЬМ, 12. серпня. — Телеграма з Петрограду доносить, що московське большевицьке правительство заборонило уживане гебрейської мови, яку воно вважає реакціонерською, і проголосило німецько-жидівський жарґон, уживаний на Литві, в Польщі і полуднево-східній Росії, урядовим язиком Жидів.

В ЧЕХІЇ.

Чеські консерватисти за монархією.

ЖЕНЕВА, 14. серпня. — Телеграма з Праги доносить на підставі вістий в органі чеських соціялістів „Право Ліду", що велика часть чеських консерватистів працює над перетворенєм чеської републики в монархістичну державу. Вони мають намір покликати на престол стрия англійського короля, князя Копата.

До сього мали заохотити їх останні події на Угорщині, де після поваленя комуністичного правительства арх. Йосиф здобув контролю правительства.

В КАНАДІ.

Канадійські робітники грозять загальним страйком.

ВІННІПЕҐ (Манітоба), 16. серпня. — Канаді грозить вибух загального страйку, коли правительство не буде всилі положити конець спекулянтам поживою. Екзекутивний комітет робітничих юній приймив рішене в тій справі і повідомив про се федеральні власти.

Загал робітників є обурений „на масове рабоване загалу" і складає вину робітничих заворушень в цілій Канаді на спекулянтів.

Революція в Люксембурґу.

ЛЮКСЕМБУРҐ, 16. серпня. — На домаганє місцевого президента міста французькі війська окружили будинок парляменту, розгонивши робітників і освободжуючи увязнених послів.

Перед двома днями робітники, невдоволені з праці парляменту, обсадили будинок парляменту і увязнили всіх послів. Причиною невдоволеня є велика дорожнеча. Робітники домагали ся строгих кар для спекулянтів средствами поживи.

В ІРЛЯНДІЇ.

ІРЛЯНДІЯ В ПЕРЕДОДНИ НОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

Положене стає щораз критичнійше.

ЛОНДОН, 17. серпня. — Ірляндія находить ся в передодни отвертої революції.

Телеграма з айриської столиці, Доблина, доносить:

„Положене стає з кождою годиною грізнійше. Ніколи в історії Ірляндії агітатори не були так чинні як тепер. В Белфасті прийшло до отвертої боротьби з англійськими військами. В битві впало богато убитих і ранених. Революційні часописи піднесли клич: „Жадний нарід не може бути свобідний, коли не хоче бороти ся о свою свободу".

„З ріжних місцевостий доносять вісти про заворушеня, які є звернені головно проти поліційних властий. Державні будинки і зелізниці обставлені поліцією, яку скріпляють війська. Ціла Ірляндія представляє ся як великий табор військовий.

НА БІЛОРУСИ.

ПОЛЯКИ ЗАЙМИЛИ МАЙЖЕ ЦІЛУ БІЛОРУСЬ.

Не думають переводити дальшого наступу проти большевиків.

ВАРШАВА, 12. серпня. — Цивільний губернатор Рачкевич обняв власть на Білоруси.

До зорганізованя міських і повітових властий причинили ся чимало дорадчі ради, утворені з Білорусинів, Жидів і Поляків.

Хоч населене невдоволене, що Поляки забирають неполські землі, то з другої сторони воно раде, що Поляки прийшли перед живами, бо в сей спосіб уратовано збіже для населеня, в противнім случаю були би забрали його большевики.

Замісць 10.000 большевицьких урядників адміністрація буде мати кількасот урядників, вибраних Поляками і Білорусинами.

Командантом боєвого фронту на Білоруси є ґен. Шептицький, рутенський Поляк. Польські війська на сім фронті не думають іти дальше, бо вже заняли теріторії, які мають війти в склад польської держави.

НА УГОРЩИНІ.

НА УГОРЩИНІ УТВОРЕНО НОВИЙ КОАЛІЦІЙНИЙ КАБІНЕТ.

Соціялісти і робітники відказали ся від співучасти в новім правительстві.

БУДАПЕШТ, 16. серпня. — Архикнязь Йосиф утворив нове правительство з Фрідріхом на чолі. Соціялістам призначено в новім кабінеті три місця, однак провідник соціялістів Павло Ґарамі заявив, що представники соціялістичної партії не війдуть в склад сього кабінету.

Новий кабінет має управляти справами держави аж до скликаня установчих зборів.

Новий угорський кабінет складає ся з реакціонерів.

БЕРЛІН, 16. серпня. — Телеграми з Будапешту і Відня доносять, що новий угорський кабінет складає ся переважно з осіб, які співділали свого часу в удержаню режиму гр. Тиси.

Є сумнів, чи аліянти згодять ся признати сей кабінет дійсним представником угорської держави.

Архикнязь Йосиф мав заявити, що він є готовий уступити, скоро лише буде утворений постійний кабінет, та що він не думає присвоювати собі таких прав, які могли би викликати підозріне, що він бажає стати монархом.

Заповідають скорий упадок арх. Йосифа.

ПАРИЖ, 16. липня. — В кругах мирової конференції панує переконане, що нове угорське правительство довго не удержить ся та що його місце заступить військова диктатура або дійсне коаліційне правительство.

Мирова конференція, як се доносять, не буде підпирати жадного угорського правительства, в якім архикнязь буде відгривати важну ролю.

Архикнязь Йосиф заявляє, що не хоче бути королем.

МЕДІОЛЯН, 16. серпня.—Архикнязь Йосиф не має гадки стати королем Угорщини, як се заявив він в розмові з кореспондентом часописи „Корієре деля Сера".

Описуючи своє житє під пануванем Белї Куна, архикнязь сказав, що йому все грозила небезпека увязненя і перенесеня враз з родиною до якогось малого села. Большевики робили часто напади на його палату, забираючи деякі предмети, але до його особи відносили ся з поважанєм. Однак сини і старша дочка архикнязя були приневолені працювати на поли, одержуючи за се правильну денну платню.

В Будапешті увязнено 7.000 большевиків.

БУДАПЕШТ, 14. серпня. — Румуни при помочи нової мадярської поліції увязнили 7.000 мущин і женщин, між тими бувших міністрів Ґарбая і Яношека. Богато мадярських аристократів помагало особисто при вислідженю большевиків.

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business Manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба вписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

З УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО КОМІТЕТУ.

Секретар У. Н. Комітету Володимир Б. Лотоцький, одержав отсе письмо з Державного Департаменту у Вашінґтоні:

DEPARTMENT OF STATE.

Washington, August 5, 1919.

До Володимира Б. Лотоцького,
70 Fifth Avenue, New York City.

Добродію:

Отсим потверджуеть ся, на порученє з Білого Дому, одержанє меморіялу Українського Народного Комітету, в якім заявляеть ся протест проти наїзду України польськими військами.

Остаю з поважанєм.

За Державного Секретаря

П. Флечер.

• • •

Сенатор Джозеф С. Фрілінґгайзен, з Ню Джерзи, повідомив У. Н. Комітет, що на його просьбу предложив сенатови у Вашінґтоні меморіял У. Н. Комітету, який опісля передано комісії заграничних справ. Цілий меморіял є поміщений в конґресовім рекорді під наголовком „Наїзд на Українську Східну Галичину".

• • •

Дня 16. с. м. У. Н. Комітет одержав від д-ра К. Д. Білика з Парижа отсю телеґраму: Міжнародний соціялістичний конґрес в Люцерні, у Швайцарії, одноголосно признав независимість України.

• • •

На заходи У. Н. Комітету, щоби привернено почтовий рух між Україною і Злученими Державами міністерство почти у Вашінґтоні відповіло, що почтовий рух буде привернений сейчас, як тільки будуть пороблені вдоволяючі приготованя до сього.

Український Народний Комітет.

ПОКЛИК.

Великі гасла визволеня народів потоптані. Наша Галичина віддана Полякам; російським ґенералам Колчаку та Денікіну доручено відбудовувати стару російську державу разом з Україною. Так рішили нинішні правительства, які кермують сьвітом, і з ними нема навіть що говорити більше під теперішню хвилю. Треба звернутись до громадянства; треба вияснити впливовим партіям, впливовим орґанам і широким громадянським кругам всю глибину кривди, яка діеть ся під теперішню хвилю Українцям, та й иншим народам бувшої Росії; всю тяжкість злочину, який діеть ся над українським народом, і всю шкоду, яка чинить ся сьвітовому спокоеви хибкою політикою нинішних керманичів, — щоб сею дорогор добитись кінець-кінцем зміни сеї політики під натиском громадянської опінії.

Сього не мають змоги чинити офіціяльні делеґації Української Республіки, вислані її правительством до правительств инших держав. До сього мусить взятись українське громадянство.

Ви, дорогі земляки, маете в Америці змогу, дорогою преси, зборів, маніфестацій, депутацій звернути увагу громадянства і всяких впливових чинників та розкривати перед ними наші кривди, жалі й домаганя. В Европі круг наших можливостий значно вузший і вимагае тим більшої праці для їх використаня.

Комітет „Незалежної України", котрому ми даемо почин, скільки йому його сили і засоби позволять, старати-меть ся використати сеї можливости.

В головнійших політичних центрах Европи він постараеть ся заснувати свої відділи, із сталим осідком, для того, щоб увійти в безпосередні зносини з політичними партіями, впливовим діячами й представниками преси.

Для осьвідомлюваня політичних кругів і преси вже тепер приступаемо, разом з представниками инших покривджених народів бувшої Росії, до видаваня часописи у французькій і анґлійській мові, яка має розсилатись членам парляментів, політичним діячам та важнійшим орґанам преси цілого сьвіту.

Для поширюваня вірних відомостий і збиваня баламутцтв, розширюваних нашими ворогами, розпочинаемо видаванє ґрунтовних книжок про Україну та український нарід, у французькій та анґлійській мові. В першу чергу мають бути видані: а) історія України, б) ґеоґрафія, в) економіка, г) вибір українського письменства від найдавнійших часів до нинішного дня, д) історія української літератури, е) огляд українського мистецтва, ж) вибір українських пісень і композицій з мельодіями і вступними статями про українську музику, з) окрема книжка про Західну Україну (Галичину, Буковину й Угорську Україну).

Для здійсненя сих плянів потрібно значних сил і великих коштів, і тепер коли переважна частина наших країв захоплена ворогами, наші просьвітні й політичні орґанізації паралїжовані в своїй діяльности, і навіть самі зносини перервані, ми мусимо в першій лінії звернутись по поміч до Вас, — котрі ні підпали великій руїні нинішнього часу. Послужіть Україні в сей тяжкий, але великий момент, так як Вам показує громадянське сумлінє і Ваша змога.

Про вжиток надісланних Вами засобів і про нашу діяльність будемо Вас ретельно сповіщати через часописи.

Тимчасова адреса Комітету:

THEODORE SAVTCHENKO 28, rue PAUQUET, 28 PARIS (16)

Париж, 26 липня 1919.

ЗА КОМІТЕТ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ:

Михайло Грушевський,
Дмитро Ісаевич,
Михайло Лозинський,
Федір Савченко.

СЛАВНА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА.

Українці з Янґставн, Огайо, зібрали 5.200 долярів на Фонд оборони Галичини.

Український Народний Комітет в Злучених Державах оголосив уже в часописях виказ жертв зложених українською громадою в Янґставн, Огайо, на Фонд оборони Галичини. **Сума, яку янґставнський У. Н. Комітет прислав до головної каси У. Н. Комітету в Ню Йорку виносить пять тисяч двіста долярів.**

Се є найбільша сума, яку колинебудь і котранебудь українська громада в Америці переслала одноразово на якунебудь українську народну ціль.

Доси на заповіджений 100-тисячний Фонд оборони Галичини вплинуло понад 80 тисяч, а найбільші в тім є дві суми: **української громади з Алентавн, Па., і української громади з Янґставн, Огайо.** Перша зложила около 6 тисяч долярів, а друга малощо меньше. Отже сумою гроша янґставнська громада ще не догонила алентавнської, але щодо висоти одноразової присланої суми вона тепер є першою.

Янґставнські Українці кажуть, що вони були би вже перевисшили алентавнських, але винен в тім о. М. Підгорецький, касієр У. Н. Комітету, котрий ще в зимі написав лист до місцевого У. Н. К. в Янґставн, що „рахує на Янґставн 5.000 долярів". Тому то янґставнські Українці постановили вислати наперед 5.000 долярів, як казали, „аби не зіпсувати рахунку". Однак і се годі було зробити, бо як дня 1. с. м. о. Василь Стецюк, місцевий українсько-католицький парох, їдучи до Ню Йорку, взяв чек на зібрану суму на Фонд оборони Галичини, то вона вже перевисшила суму 5.000 о 200 долярів. Вже 200 долярів було більше ніж о. Підгорецький рахував на Янґставн.

Збірка на Фонд оборони Галичини в Янґставн зачала ся дня 12. січня с. р. Тоді то по промові о. В. Стецюка в церкві і на вічу зібрано відразу 1.000 долярів. Деякі учасники віча тоді питались: „А чи нема ще більше бесідників?" На се один з членів місцевого У. Н. Комітету сказав: **„Вистарчить одна промова, а решту най доляри заговорять!"** І доляри говорили: срібні своїм звуком, а паперові тихим, але сильнійшим.

Опісля о. В. Стецюк дальше збирав жертви на Фонд оборони Галичини на парохіяльнім офісі, де зібрав 2.500 долярів, а решту дозбирали ревні колектори по хатах.

Треба зазначити, що хотяй українська громада в Янґставн є національно сьвідома і патріотична, то вона довші роки була забута, занедбана та оспала. Пробудив її та оживив аж новий парох о. Василь Стецюк, чоловік звісний з горячого патріотизму, великих орґанізаційних спосібностий і краснорічивости. Він усюди, де був, потрафив своїм таланом, пречистим словом і щирою совісною працею осягнути такі успіхи, яких ніхто другий не вспів осягнути. Тому то так тужать за ним ті українські громади, серед котрих о. В. Стецюк працював.

О. В. Стецюк в Янґставн щойно 9 місяців, а його трудом і заходом янґставнська українська громада вже добиваеть ся першого місця і є надія, що таки дібєть ся. Се найліпше показує, що може зробити одна однісъка громада під кермою доброго провідника, до котрого відносить ся з довірєм.

Місцевий У. Н. Комітет в Янґставн, Огайо, котрий кермує орґанізаційною працею у своїй громаді, і котрий займав ся доси і дальше займаеть ся збіркою жертв на Фонд оборони Галичини, складаеть ся з 5 членів Екзекутиви і 12 членів Комітету.

Склад **Екзекутиви** місцевого У. Н. Комітету є отсей:

о. Василь Стецюк, Олександер Буньовський, Андрій Віблий, Андрій Волощак і Василь Мудрич.

До цілого місцевого У. Н. Комітету входять ще отсі **члени Комітету:**

Андрій Янів, Михайло Мельникович, Степан Нановський, Іван Федаш, Юрій Присташ, Ілько Сухий, Юрій Пірка, Федьо Волощак, Олекса Боберський, Федьо Нановський, Андрій Потічко і Василь Німчук.

Честь і слава янґставнській українській громаді і її діяльному місцевому У. Н. Комітетови та всім його членам і всім жертводавцям.

Янґставнська українська громада заслугує на призванє перед цілим українським загалом в Злучених Державах і перед цілим нашим народом в старім краю.

Дар янґставнської громади на Фонд оборони Галичини буде записаний памятними буквами в історії боротьби галицької України за волю.

Всі другі українські громади в Злучених Державах, котрі доси не виявили такої помочі для боротьби за волю галицької України, якої вона від них вижидає, **нехай візьмуть собі янґставнську українську громаду за добрий примір!**

Нехай візьмуть собі за добрей примір також українську громаду з Алентавн, Па., і з Оборон, Н. Й.

Боротьба за волю галицької України не скінчена. Не скінчена її оборона і не скінчена поміч в тій обороні, яку мусять дати Українці із Злучених Держав, з Канади і з Бразилії.

Боротьба за освободженє нападеної Ляхами галицької України мусить скріпитись; мусить ставати щораз сильнійшою і щораз завзятійшою та розширитись на всі краї, де живуть Українці, і поти не може скінчитись, поки галицька Україна не буде вільна з ляцького наїзду і з ляцької неволі.

Хто нині отягаеть ся від оборони нападеної галицької України, той тимсамим помагає ворогови Ляхови, а шкодить нападеним і неволеним та катованим Ляшнею нашим братам і сестрам в галицькій Україні.

А хто іде слідом Українців з Янґставн, Алентавн, Оборн і з других міст, де є патріотичні українські громади, той помагає нападеному 4-міліоновому народови галицької України розбити кайдани Ляха-наїзника.

СТЕЙТОВЕ МАНІФЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ І ПОКЛИК ДО УКРАЇНЦІВ І УКРАЇНОК СТЕЙТУ КОННЕТІКУТ.

(Дописъ з Ню Брітен, Конн.).

По довгих приготованях і очікуваню надійшов вкінци день 3. серпня, який то день записав ся незмазаними буквами в памяти Українців стейту Коннетікут, бо в тім дни відбулось віче, найвеличавійше, а радше найповажнійше зі всіх віч, які лиш були в тім стейті. Люди, які прийшли на віче так численно, що аж анґлійські часописи звернули на се увагу, називаючи наше віче „a monster mass meeting in the Ukrainian Hall" — могли переконати ся, що то значить єдність і чого вона може досягнути.

Вже дві години перед вічем почали сходитись делеґати до гарно прибраної американськими й українськими стягами галї, де повисше сцени виднїли дві написи: одна анґлійська: „Give Us Liberty or Give Us Death" в синьо-біло-червоних красках, а понизше в синьо-жовтих: „Красша смерть ніж ляцька неволя".

О 2-гій годині простора галя була вже битком набита. Множество народу окружало галю знадвору, щоб почути, як українські вибранці з цілого стейту будуть радити над долею нещасної Неньки України.

Почалась рада тим, що сьвідомі цїли вибранцї — делеґати вибрали без найменьцого спротиву, одноголосно: о. Йосифа Пелеховича на предсідателя, дд. М. Саламандру і Ів. Бойка на місто-предсідателів, дд. М. Фесяка і Яр. Пелеховича на секретарів, і дд. Он. Ковальського, Б. Пелеховича і В. Каштанюка яко членів резолюційної комісії. Колиж пізнійше підчас анґлійських промов прибув д. М. Січинський, то президія упросила його, щоби і він взяв участь в нарадах резолюційної комісії.

Перший забрав слово о. Й. Пелехович і в коротких а палких словах представив зібраним ціль маніфестації, змалювавши в ярких барвах ті страшні кривди, які через шістьсот літ доводилось і тепер доводить ся терпіти нашим братям на їх рідній землї від лютих Ляхів.

Відтак слідували анґлійські промови запрошених бесідників. Перший промовляв проф. Ковальський. Він порівнав сучасну Польщу до царської Росії, зазначуючи, що „цар" Падеревский нічим не ріжнить ся від царя Миколи, і представив слухачам, що той нарід, котрий через тільки соток літ видержав в боротьбі з лютими ворогами, не загине, хиба би в боротьбі за волю полягли всї Українці, „бо ми рішили ся здобути собі волю на нашій землї, або здобути смерть".

Оплески довго греміли на салї, аж доки музика їх не перервала.

Другий бесідник се п. Труп, Американець високого політичного становища, бо почтмайстер міста Ню Гейвен. Звісно, що становище почтмайстра — се становище державне, надане правительством Злучених Держав. Се більшеменьше таке становище, як в нашім нещаснім краю старости цісарського перед війною, а хиба тота ріжниця між ними, що старости майже всї були інтелїґентними деморалїзаторами, коли тутешні почтмайстри є і високо інтелїґентні і люди незвичайно справедливі. Отже сей Американець, сей державний муж промовляв в обороні нашої України, а промовляв так, що його промову назвали американські часописи „fiery", себто огнистою. Тяжко передати словами се, що достойний бесідник висказав на вічу; тяжко віддати се чувство, яке мав кождий слухач, коли видів жарко промовляючого свободолюбного Американця, який закликував цїлу Америку на поміч для України, бо нечувана кривда діеть ся від Ляха нашому народови. „Америка не на се воювала, — говорив він — аби лише Польща була вільна для демократії, а Україна призначена на неволю, бо американський нарід постоїть за тим, що польський імперіялізм пропаде, як пропав імперіялізм німецький. А що Україна має стільки ворогів, то се лиш тому, що вона богата і вороги лакомлять ся на її богатства. Се богата країна — найбогатший пшеничний край в сьвітї; богата в оливу, в углє, зелїзо і мінерали. Пречудна країна, повна природних богатств, і горе її якраз задля сего. Бо колиб Україна не була так величча, то Росія і Польща не бралиб ся її окрадати. Се якраз її горе. Се було її горем і в історії". Гучні оплески перервали огнисту бесїду сего щирого приятеля України.

Українська банда знова заграла, а потім забрав слово не хто инший, а сам сенатор стейту Коннетікут, п. Копелмен. Сей високий достойник, котрий разом з другими сенаторами установляє закони для цїлого стейту, особа по ґубернаторови найвисша в парляменті, мав собі за честь заявити публично, що він Українець. Ось його власні слова:

„Although it is true that I am a member of the State Senate, it is true that I am an American citizen, and it is also true that I am a Ukrainian, born in Odessa, and I came to America".

„Що се за радість для мене, — говорив він дальше — що я яко Українець можу промовляти на сїм вічу проти наших гнобителів. Братя Українцї! Велика, красна і демократична Україна не уляже польським посіпакам; Польща якраз задля своєї нахабности була розпала ся і через нахабність тасама доля її стріне. Польща намагаеть ся в безвстидний і мерзкий спосіб украсти се, що до неї не належить, се, чого ми при божій помочи їй не дамо". Відтак п. Копелмен говорив про спосіб, в який большевики хотять запанувати, а вкінци звернув на тему союза народів і ще раз висказав надію, що 40-міліоновий український нарід не пропаде, а здобуде собі волю.

Иншими визначнійшими бесїдниками були п. Голмс і п. Бурр, суперінтенденти нюбрітенських шкіл. Оба вони висказали свої щирі бажаня для України, а також пригадали зібраним, аби вистерігали ся всяких суперечок на тлї національнім, „бо ми тут в Америці всї Американці, хоть зі щирого серця желаемо свободи для Українців".

Се може перший раз у Злучених Державах такі високопоставлені державні особи так щиро промовляли в обороні України. Кождий, хто чув їх бесїди, покріпив ся на духу, бо пізнав, що та Україна, яка перед двома роками була меньше звісна ніж край Ескімосів, нині своїми ідеалами бере верх над Польщею, та що та Україна не може пропасти.

Коли високопоставлені державні одиниці стоять кріпко в обороні України проти Ляхів, то можемо бути певні, що як і ми з нашої сторони возьмемось до діла та доложимо всіх наших сил і старань до сеї сьвятої справи, то праця наша увінчаеть ся гарним успіхом.

По промовах відчитано петицію, яка мала бути вислана і яку вже вислано до Парижа, до Лондону і до президента Вілсона (сю петицію вислано з підписами делеґатів), а якої копії мають бути також видрукувані в осібнім памфлеті разом з резолюціями в можливо як найбільше примірниках, хоть би навіть в числі десять і більше тисяч, о скільки на се вистарчать гроші, які офірують жертводавці — в тій цїли, щоби розкинути їх по цїлій Америці і в той спосіб дати як найширше знати про українську справу.

При голосованю над петицією лучила ся немила подія, бо російські большевики на спілку з Поляками, які прибули разом яко „гості" в цїли розбитя віча, почали кричати „ганьба" і робити таку метушню, що треба було аж кликати поліцію. Але заки прибула поліція, то браві Українці на руках з парадою винесли неспокійних гостий, з котрих один, хоть оправдував ся, що він Поляк, то таки був заарештований.

Ганьба їм! Тая голота видить лиш українські віча і маніфестації і вже третий раз нападала в Ню Брітен на наше віче, але безуспішно.

Коли вже з нашої галї сьмітє викинено і коли втихомирилось, поставив внесенє д. М. Саламандра, щоби вислати від віча депутацію до губернатора стейту Коннетікут, яка в імени всїх Українців, проживаючих в сїм стейті, має заявити свою льояльність і тим очиститись від закидів ворогів, котрі називають Українців большевиками, хоть самі з ними проти Українців лучать ся. До депутації вибрано дд. Ів. Бойка з Бріджпорт, Мих. Довгого з Ню Гейвен, М. Саламандру з Ракфол, д-ку Анну Кармазин з Гартфорд і Яр. Пелеховича з Ню Брітен; сего послїдного яко речника. Щобиж вороги не кидали на нашу славну депутацію калюмнії, що ось-то і депутація сяка-така, то ухвалено, що кождий член депутації має постаратись від свого мейора о посьвідченє льояльности.

З уваги, що наша маніфестація відбула ся без машированя по місті, то ухвалено таку маніфестацію зробити в престольнім місті Гартфорд, а цїлою справою поручено заняти ся тамошній українській громадї, котра має заняти ся всїм, що потрібне, аби тота столична маніфестація випала як найславнійше, і назначити день, оголосивши його в часописях, а окрім того повідомити всї українські братства, товариства і громади листовно. Назначено в тій цїли двох людий, які мають починити в Гартфорді всї заходи до походу, а ними є: д. Т. Яворський (4½ Hungirford St.) і д. Ів. Маґеровський (7½ Walnut St.).

Промовляв також д. М. Січинський, котрий в своїй прегарній бесїді закликував присутних, аби нікому не дали ся збаламутити, а держались рука в руку, не йдучи нї занадто на ліво, бо там болото, нї на право, бо там рів, але простою дорогою, бо вона безпечна і заведе до України без хлопа і пана. Закликував також слухачів, аби перед цїлим сьвітом голосили, що Українцям від Ляхів діеть ся кривда — бо се найліпший спосіб до осягненя цїли.

Так то се перший стейт, де Українці показали Американцям, що нас болить, хто ми є і чиї ми дїти. Американці, видячи той сьвяточний настрій наших вічевиків, з подивом і з похвалами, навіть у часописях, висказували ся про наше віче, котрого учасники з повагою трактували так важну справу, якою є свобода України. Заслуга в тім тих високоповажаних і заслужених для нашого віча осіб, котрі щиро заняли ся передвічевою справою, відкинувши всяку партійність, а покликавши на віче всїх Українців, без огляду на їх партії, — як також і цїлої президії віча, котра уміло — так сказатиб — по парляментарному перепровадила від початку до кінця наше віче, — як не меньше і самих делеґатів, котрі поважно трактували справу.

При кінци віча зібрано жертви. Нарід, видячи високу ціль конвенції, давав щиро. Зібрано $427.32, а в два дни опісля д. Ів. Прухніцький зібрав в Брістол $18.32, так що загальна сума виносить $445.64.

Щодо вічевих розходів то вони бути такі: За прибранє і винайм галї і за купно стягів $41.00. Кошти подорожи бесїдникам і репортерам $55.00. Друкованє листів і коверт на петиції $12.25. Тайпрайтер і прибори $7.75. Книжки під наголовком „Ukraine" $8.00. Дрібні видатки $6.64. Ті найперші видатки винесли разом $130.64, а суму, яка остала, себто $315.00, вложено до банку на імя „Ukrainian State Convention Committee". Дальші видатки були такі: Три каблєграми до Европи (до Мирової Конференції, до Української Делеґації і до Українського Президента Петлюри) і три телеґрами до Вашінґтону $71.14. Коверти, марки і телеґрами до анґлійських часописий $6.70. Кількаразова поїздка до Гартфорд до редакцій і до сенатора $3.45. За українські друки $6.24. Стенографістції $20.00. Разом $238.17. — Відтягнувши ту суму від зібраних $445.64, то лишаеть ся $207.47, а що за випечатанє петиції ми заплатили вже $200.00, то розважте, люблячі Неньку Україну чесні Українці і Українки, чи вистарчить $7.47 на се, щоби вислати ті петиції до всїх ґубернаторів, сенаторів і репрезентантів в Америці, Анґлії і Франції, до всїх визначнійших часописий і бібліотек, до всїх професорів університетів і взагалї до всїх впливових людий в Америці. Уважайте, що се цїлий стейт промовляє до президента, що се значить, як колиб ми всї стояли під його резиденцією і благали о поміч. Нам залежить на тім, аби про наші благаня дізнав ся як найширший загал Американців, і ми переконані, що кождий, хто прочитає нашу петицію, мусить стати ся приятелем України. Так видрукувана петиція враз з резолюціями і польською мапою, в котрій самі Поляки перед війною признавали східну Галичину українською, може принести неабиякий хосен, коли Американці дізнають ся, що наша правда.

На вічу ухвалено, щоби петицію переведено на французьку мову, коли вона має бути післана і до Парижа. А щоби роздобути гроший, то на вічу ухвалено, аби кождого Українця в стейті Коннетікут просити, щоби купив на памятку книжочку і офірував за неї доляра, бо коли хочемо, щоби Американці познакомили ся з нашою справою, то на тую ціль мусимо глядати жерел доходу у наших. В книжочці будуть подані імена всїх братств і товариств, які були репрезентовані на вічу. Хто хоче спомочи Неньку Україну, нехай пришле на адресу: „Committee of Ukrainian State Convention, 121 Beaver St., New Britain, Conn., одного доляра, а ми йому відворотно пішлемо на милу памятку книжочку, і всї жертви оголосимо в часописях.

Дорогі Братя і Сестри! Один доляр, який Ви видасьте на ту велику ціль раз на ціле Ваше житє, се не велика річ, а поміч для Неньки України велика.

Чекаемо на Вашу жертву, жертву для себе самих, бо жертву на видістанє з тяжкого ярма Ваших братів, сестер, жінок, дїтий і родичів, які переживають там страшну неволю, зпід страшного ярма ляцького.

Пійдіть за приміром громадян в Брістол. Їх там заледви десять родин, а жертвували всї разом $79.32 (читайте: сімдесять девять долярів і 32 центи!) Колиб так жертвувала кожда громада українська в тутешнім стейті, то ми могли би напечатати наш памфлетик в сто тисячах примірників і розіслати по цїлім сьвіті — навіть і до Японії, не лише до Франції.

Числячи на Вашу любов до Неньки України, очікуемо на Ваші жертви, котрі разом з дотеперішними оголосимо в наших українських часописях.

При тій нагоді, щоби Ви всї, Українці стейту Коннетікут, знали, як славна є та петиція, яку Ви виробили на Вашім може історичного значіня вічу, що аж сам предсідатель Комісії Заграничних Справ у Вашінґтоні, Г. С. Лодж, висказує, що „Я перечитав тую петицію з великим заінтересованем". а секретар президента, Дж. П. Тумолти, обіцяв, що предложить її під розвагу президента, — то подаемо Вам до відомости зміст листів обох висше згаданих державних мужів, писаних до нашого вічевого предсідателя.

Лист від п. Тумултого:

Aug. 8, 1919.

Rev. Jos. Pelechovych.

My Dear Sir:

Allow me to acknowledge the receipt of your letter of August 6th, with enclosure, and to say that it will be brought to the attention of the President.

Sincerely yours,

J. P. Tumulty.

Лист від предсїдателя Комісії Заграничних Справ звучить так:

Rev. Jos. Pelechovych,
President, Ukrainian State Convention,
New Britain, Conn.

My Dear Sir:

I have received your letter together with copy of petition sent to President Wilson urging self-determination for West Ukraine, adopted by the delegates at the recent convention in Connecticut. I have read the petition with great interest and shall be pleased to present it to the Committee.

Very truly yours,

H. C. Lodge.

Отже, як видите, то справа наша на добрій дорозї, коли заінтересував ся нею американ-

ський конгрес. А щоби заінтересував ся нею цілий сьвіт, то се від Вашої жертволюбивости, Українці коннетікутські, залежати буде.

Яр. Пелехович
Мих. Фесяк
Вас. Карбовник.

Що в повисшім звіті нічого не переборщено і що ся маніфестація осягнула справді свою ціль, про се сьвідчать і обемисті рецензії в кількох американських ґазетах стейту Коннетікут. Сї рецензії подали в дотичних часописях самі американські репорти, які були присутні на українській стейтовій конвенції в Ню Брітен.

З надісланих нам американських ґазет наводимо понизше лиш найважнїйші уступи, які мають загальнїйше значінє (пропускаємо іменно аферу з кількома большевиками і деякі недокладности в тексті).

„Ді Ню Брітен Рекорд", з 4. серпня б. р., пише:

FREEDOM OF UKRAINE IS ABLY DISCUSSED.

Strong appeals for the freedom of the Ukraine were made yesterday afternoon at a monster mass meeting in the Ukrainian Hall in Erwin Place by Postmaster Philip Troup of New Haven, Senator Herman P. Koppleman of Hartford, Superintendent of Schools Stanley H. Holmes, and Henry T. Burr, formerly head of the State Normal School at Willimantic and now connected with Landers, Frary, and Clark's. The addresses were well received and drew forth much applause from the big gathering. The meeting had been well advertised among the people interested and everything went off well, but for a minor disturbance.

300 Delegates.

Mr. Troup and Senator Koppleman went into the matter of Ukrainian freedom deeply, and kept the large audience keyed up to a high pitch of interest. The convention, which was called for the purpose of protesting against the subjugation of Ukraine by Poland, was attended by about 300 delegates. Rev. Joseph Pelechovych, pastor of Uhro-Russian church, presided, and Humphrey Kowalsky, of New York, secretary of the information bureau of the Ukrainian National Committee, spoke in English and Ukrainian.

Ireland and the Ukraine.

Postmaster Troup said he was on his way to Norwich to deliver the same address to a meeting in the interest of Ireland's freedom, and it is significant, he said, that the principle is the same in both cases, and because it can be applied to both cases without harm to the principle, it must be pretty nearly right. All through the world's history, he said, there has been conflict between imperialism and liberty. It was just this conflict that caused America's interest in the European war and later her entrance into it. America's sons did not go overseas for territorial gain, nor for indemnities. They went to fight for the liberty of the world, not for England, France, America, or any other particular country, but for all the countries. Ukraine has a right to liberty, a right to rule herself, and if the peace conference and the League of Nations does not result in the grant of that right, then, he claimed, the nations of the world cannot be true to the principle for which they fought.

There has always been a big bully in the world's affairs. France, under Napoleon, was an imperialistic bully, and Germany, in our own time, was the same. Both came to grief, as they deserved, and for just such greed and lust for conquest as Poland is showing now by attempting to prevent Ukrainian freedom. It is that lust and greed that causes the spilling of blood; it is just that lust and greed that this last war was intended to prevent. Every nation has the right to rule itself, otherwise the principles for which the allies fought will not be realized.

Mr. Troup told of the vast mineral resources of Ukraine, with its 40,000,000 of people, and said it is just because it is such a rich country that Poland is so desirous of controlling it, but, he added in conclusion, "God Almighty gave Ukraine to the Ukrainians and no law of God or man gives anyone the right to take it away."

Personally Interested.

Senator Koppleman said he was glad of the invitation to attend the gathering and proud to be able to address the audience as "fellow Ukrainians." He is a native of Odessa, he said, and has followed the fortunes of his native land throughout her trials and hardships, always hoping for the ray of hope which has finally dawned. Ukraine has her chance now for liberty and freedom, which she has always sought, and he feels that there is no doubt of the final realization of her aims.

The repulsion of the Bolshevists by the Ukrainians after they had made their way as far as his own native town, Odessa, showed that the government offered by the Bolshevists is not what Ukrainians want. They want a democracy, with equal rights for all, and the liberty and advantages that go with that government.

He then proceeded to flay the Bolshevists, and when someone in the rear of the hall murmured against his remarks and caused the entire audience to rise as one man, the senator leaned forward and requested "my friend" to listen as he recited a few of the requirements demanded of a Bolshevist who would vote in Russia. "No manufacturer, no business man, no banker, no employer of even one man, could vote. That meant to include lecturers who employed stenographers, lawyers who employed clerks, dentists who employed assistants," he said. "That may be a glorious principle in the eyes of the Bolshevist, but in America, if such a law was attempted, a revolution would result and that class of people would be driven from the country."

In conclusion, Senator Koppleman said it is a good practice to hold these meetings in various parts of the country, because they keep interest alive in the cause and provide means of informing the authorities of the nations of the desires on the part of natives of oppressed countries, to secure for the land of their birth the same freedom that other nations enjoy. The work of the peace conference has not yet been completed, he said. Poland may think so, and other nations may hold out hope for the satisfaction of their greed, but President Wilson said the entrance of this country into the war was for the protection of smaller nations and there must still be hope for Ukraine.

Mr. Burr extended his wishes for the success of the movement for Ukrainian independence, and felt certain that the efforts of the people of this country along these lines will be rewarded.

Superintendent Holmes's talk was in the form of a reminder that while it is well and good for people with interests in foreign lands to do all they can to assist those lands toward realization of their aims, still they should never lose sight of the fact that all on this side of the water are Americans and the first duty is to America. There should never be a transfer of foreign troubles to this country. He urged his audience to avoid clashing with the people of other nationalities and to remember the Ukraine's hope lies with America and very bit of local trouble among people of different nationalities serves to hurt the cause.

"I am not a politician," said Mr. Holmes, "and so I feel free to say that I firmly believe in the league of nations. It will be a realty and it will be successful. It will be a great help to the oppressed countries of the world, including Ukraine. I am not familiar with the particular troubles of your home land. You know better than I just what hardships must be experienced, but I sympathize with Ukraine and her aspirations, and hope that success will crown her efforts."

(From the New Britain Record, August 4, 1919.)

Подібну рецензію подала також ґазета „The Hartford Daily Courant", August 4, 1919.

„Ню Брітен Дейли Геральд", з 4. серпня б. р., пише між иншим отсе:

UKRAINIANS AND IRISH IN SAME SITUATION, PHILIP TROOP SAYS.

New Haven Postmaster, Addressing Mass Meeting Here, Advocates Freedom For All Small Nations.—Stanley H. Holmes Places Trust in League of Nations.

At the meeting of Ukrainians at Ukrainian hall yesterday afternoon there were Ukrainians gathered from all over the state to voice protests against further invasion and oppression of their Little Russia and East Galicia from foreign yoke, and demand that the 40,000,000 Ukrainians in Europe be given the right to choose their own form of government.

Delegation composed of many Ukrainian societies about the state and notable speakers from Hartford, New Haven and New York added much interest to the meeting. Standing room in the hall was at a premium and the windows had to be thrown open so as the assemblage on the outside could hear the speakers.

Pastor Opens Meeting.

The exercises were opened by Rev. J. Pelechovicz, pastor of the local Ukrainian church, who gave a short address of welcome to the many organizations which had assembled, urging them to do all in their power to protest against the imperialism that is now prevailing in Ukrainia. At the conclusion of his address O. Kovalsky, a professor of New York, was introduced and he spoke as follows: "I came here because I am an American and an ambitious worker for the cause of democracy and America means freedom to the world and freedom to Ukrainia. I am also here to voice a protest against the imperialistic government of Russia and Poland, who are trying to denationalize the 40,000,000 Ukrainians in Europe."

Prof. Kovalsky recounted the early history of Ukrainia, stating that Ukrainia has been in the hands of imperialistic governments for centuries, also asserting that Ukrainia was the bulwark of Christianity in Europe, which credit the Poles have been given. He said: "The Russian czars as well as Polish kings deceived Ukrainia and partitioned her, and at the present time she is influenced by the two countries that wronged her."

Liberty or Death.

Referring to the treaty signed by the Allies in which it is planned to partition Ukrainia among Poland, Rumania and Russia, Mr. Kovalsky declared that the Ukrainians in this country and it their native land will never consent to be governed by minority powers in their own country. "We have resolved to have liberty in our native land, or death," he declared. The way the league of nations covenant stands, the weaker peoples in Europe in the smaller countries will never be recognized, he said, and never will the Ukrainians in America adopt the league until the last of Paderewski's troops are out of Ukrainian territory. In conclusion he urged all the Ukrainians to do their utmost in the support of the United States as this country was the one to look forward to for independence.

Postmaster Troup Speaks.

After the heavy applause had ceased at the conclusion of Mr. Kovalsky's address, the chairman of the meeting introduced Philip Troup, present postmaster at New Haven, who delivered a fiery oration. "I am much interested in any nation that is struggling on an uphill path towards independence and wish to make my friendship mutual with those participating in that kind of a task. I have studied the map of Europe very carefully and find that many of the small countries, such as Ukraina have had a hard struggle for their rights, and any nation that turns a deaf ear on a struggling country deserves destruction," he declared. "Should the peace be adopted the way it has been prepared at the Paris peace conference many of the smaller countries of Europe will never share world freedom," he added.

"Ireland Justified."

Mr. Troup asserts that Ireland, Ukrainia and other small countries which were not represented at the peace conference, are justified in asking for their own rights. "The world war was fought to make the world safe for democracy and to stamp out imperialism and therefore not only a few countries but all countries should be represented in the league," he said.

In conclusion Mr. Troup stated that he was sorry he could not talk longer but he was in a hurry to get to Norwich, where he was to speak at an Irish mass meeting. "The fact that Ireland and Ukrainia are countries of rich natural resources, the imperialistic governments have wanted to control them because of their value. It is not right to give certain nations freedom and not let other countries, such as Ireland and Ukrainia, have their own rights, as adopted in the league covenant," he stated.

Senator Kopelman Talks.

Sen. Kopelman of Hartford, who was the next speaker on the program, delivered a very interesting address. He said due to the fact that he was born in Odessa, a city in Ukrainia, he was very much interested in the work that is being carried on by the local Ukrainians and wished to help in any plans that are under way. Senator Kopelman charged the present and past government of Poland and Russia with maltreating the Ukrainnians and plundering the rich territory of Ukrainia. He referred to the early government in Ukrainia, stating that the first democratic government adopted by any country in Europe was adopted by Ukrainia, which was the first republic in the Eastern hemisphere.

Local Speakers Present.

W. Barr, former superintendent of the State Normal school, representing the New Britain committee on Americanization, was present and gave a short address relating the experiences of his ancestors, who fought for their independence and urged the local Ukrainians not to give up hope.

Stanley H. Holmes, superintendent of schools, was the next speaker. He stated that he was much interested in the work of the local Ukrainians and sympathized greatly with them. "I believe that Ukrainia will come into her own as did other nations of her size," he stated. Mr. Holmes also added that he was for the league of nations and believes that the league will help the smaller nations of the world. In concluding his address, he urged the local Ukrainians to support the American government. "You are all Americans now and should have a feeling of sympathy for all nations and people. Don't quarrel with your ancestors' rivals, it is useless, but stand up for your rights. All is wanted of you is that you be good Americans and wherever there are good Americans there peace and harmony dwells," he added.

Concludes Meeting.

Following the reading of the memorial which has been addressed to the president and senators of the United States and representatives in Congress, the following resolution was adopted by the state committee, which will be sent to the Paris peace conference, president and congress of the United States.

Petition For Freedom.

"Whereas the president of the United States in his message to the senate of the United States, delivered February 3rd, 1917, said that no peace can last, or ought to last, which does not recognize and accept the principle that governments derive all their just powers from the consent of the governed, and that no right anywhere exists, to hand the people about from sovereignty to sovereignty as if they were property, and,

"Whereas the senate of the United States is the empowered body to ratify all the treaties made between the United States and foreign governments, and,

"Whereas we are aware of barbarous and inhuman treatment of the civil population of the provinces of East Galicia and Kholm by Polish troops which presently occupy these territories,

"We, the delegates of American citizens of Ukrainian descent, and Ukrainian residents of the state of Connecticut, assembled at convention in the Ukrainian hall in New Britain, Conn., most humbly pray that the senate of the United States of America refuse the ratification of any treaty providing for the ceding of the provinces of East Galicia and Kholm, predominantly Ukrainian, to Poland, and we further protest against barbarous and inhuman treatment of the civil population of East Galicia and Kholm by the Polish troops, which treatment is wholly devoid of all the principles of civilized warfare, and,

"We further respectfully request of the congress of the United States to recognize complete independence of the Ukrainian republic."

Arguments For Liberty.

A lengthy petition has been drawn up by the delegates of the convention and will be sent to the Paris peace conference, congress and president of the United States. Among other statements therein were the following:

"The part of Ukraine in question, being the subject of this petition is Eastern Galicia and Kholm, the two provinces called West Ukraine and comprising an overwhelming majority, nearly 75 per cent., of the Ukrainian population which in arrogant spite of all principles of justice and humanity has been by a brute force of arms conquered by the imperialist Polish army and forcefully and against the will of the population annexed to Poland.

"Those two territories, kept for nearly six hundred years under a heel of a severe Polish oppression, have nevertheless preserved their Ukrainian character up to the present time, and now, when they seemed near to their liberation, may we not ask the question: Are the same prominent persons going to hurl them in the abyss of slavery and ruin, who, standing at the brim of the abyss, preach the lofty ideas of liberty to them?

"The above named territories of East Galicia and Kholm were conquered by the Polish king, Kasimir, in the wars of 1340-1380 the two largest Ukrainian cities, Lviv (Lemberg) founded by the Ukrainian prince, Leo, and Peremishl (the Poles and the Germans called it Praemysl) founded by another Ukrainian prince, Peremyslav, were razed, and ever since that time the Polish mailed fist predominated physically but the Ukrainian soul and culture morally, in those territories.

"May we not go back to those distant ages and recollect those horrible times that our ancestors have suffered from the Polish oppressors. So let it be permitted to us to tell of the equally cruel Polish persecution of the latest times, nay, of the so-called twentieth century, and to cite a few examples of the Polish rule in our native land, the rule that would hardly suit the black races of Africa, and which filled our hearts with deep resentment as it caused misery and poverty in our homes which we consequently were obliged to abandon and go abroad leaving our relatives and properties at the mercy of cruel Polish officials.

"The lawlessness of the Polish rulers found a strong supporter in the Austrian government as the latter needed their support in the parliament in passing their shameful laws.

"Such was the government by the Poles, which stifled commerce and industry and pauperized the peasantry that the landlords might have cheaper labor, and which deprived us of our living income and then forced us out of the country.

"When the inevitable happened and the Austrian monarchy broke up the Ukrainians by the mere strength of their overwhelming numerical superiority took the reins of the government and proclaimed as independent the Ukrainian provinces of East Galicia and Kholm, the latter province according to the Russian census containing 80 per cent of the Ukrainians and only an insignificant fraction of the Poles. As the Russian government did not cajole the Poles of Kholm as did the Austrian government in regard to the Poles of Galicia, the Poles had never been able to make such inroads in the former country as they did in the latter. And thus, the merciless and cruel, the Czar's government was less destructive in results than the Polish government, still more merciless, in the Ukrainian part of Galicia.

"Then having received arms and supplies from the Allies against the imaginary Bolsheviks, the Poles treacherously turned against the Ukrainian people's republic, for there were no Bolshevik's to be found. And having aroused the local population and caused disorder they appealed to the Paris peace conference and asked permission to annex the whole of West Ukraine under the pretext of suppressing those disorders but they failed to mention the fact that they themselves were the authors of those disorders when they tried to coerce the population of the Ukrainian country.

"Thus a grave tragedy took place on the fields of West Ukraine when the brutal Polish mercenaries invaded the peace loving country in a manner comparable to the Tartar invasions before centuries. Thousands of incidents of pogroms and massacres marked the bloody trial of the Polish army. Thousands of innocent people were killed or injured, fifty Ukrainian churches were burned and five hundred others closed and thousands of Ukrainian intellectuals were either massacred, interned or thrown to prison.

"The Polish authorities, seeing that they have gone too far in their conquest and in their restoration of order, that the wave of liberalism opposed their treatment of West Ukraine, applied an old policy of treachery, and proclaimed an autonomy for West Ukraine.

"Such effrontery thrown to the face of Ukrainian nation and to all the civilized world as well, should be stopped. We demand that the political prostitution of the Polish imperialistic clique be put to an end. We demand a complete independence of East Galicia and Kholm. We demand that the principles of self-determination of nations proclaimed by President Wilson hold valid. We demand that the Poles govern the indisputably Polish territories and no others.

"Otherwise there will be bloodshed until the extermination. The great democratic Ukrainian nation numbering nearly forty million souls will never bend to the knees of the Polish nobleman. The President of the United States as well as America which gave liberty to the negroes are appealed to by us who speak in the name of the forty million of Ukrainians to do us justice and give liberty to our brothers abroad.

"We demand a complete independence of West Ukraine. Sic fiat."

(From New Britain Daily Herald, August 4, 1919.)

З повисших звітів показуєть ся, що Українці в стейті Коннетікут зробили свій обовязок супроти свого рідного краю — і зробили його гарно. Усїм тим нашим землякам, котрі приложили до тої патріотичної роботи свою руку, належить ся прилюдна похвала і повне признанє. Честь щирим робітникам народним, а сором усїм недбальцям і киринникам!

КІЛЬКА СЛІВ ПРАВДИ.

(Заява надіслана з Смок Рон, Па.).

В. ч. 32 „Народного Слова" на стороні 3-тій є уміщена „Заява Місцевого Укр. Нар. Комітету з Ramey, Pa.", під котрою то заявою видніє моє імя.

Найперше прошу панів, котрі пишуть заяви, щоб писали правду (се є дуже важне у мене) і не надуживали нічийого імени для своїх цілий.

Я заявляю, що головою комітету я не був — хотяй мене на се вибрали — і на жадних заявах я не підписував ся.

На мітінгу предсїдателем я не був і жадних ухвал я не перепроваджував.

Жадної ухвали за злукою комітету не було, бо комітет з рамени Укр. Нар. Ради перестав істнувати.

Неправдою є, що ухвали були „одноголосні", а правдою є, що ухвала запала більшостию голосів, а то тому, що більшість зібраних руководилась особистою ненавистию супроти о. Кутського.

З комітетом пітсбурським я не мав, не маю і не хочу нічого мати до діла. Щодо сього комітету то я маю свої особисті переконаня. Длятого прошу під своїми заявами підписувати свої імена і не мішати других, бо се не дуже чесно виглядає.

Не беру ся розбирати других точок, бо хто читає сю часопись, той дуже легко виробить собі понятє про неї, бо, не зважаючи на се, що „заява" писана і підписана одним і тимсамим чоловіком, вона її „друкує", бо се її пожива. Га, який пан, такий крам. З порожної миски ніхто не наїв ся, тай годі від бика вимагати молока.

Нть. Джмелик.

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА

за місяць липень 1919 р.

НОВОПРИСТУПИВШИЙ ВІДДІЛ.

Сестрицтво „Любов" в Провіденс, Р. Ай.

В. 177. Семегин Анна, Накопинська Евфрозина, Миськів Таціянна, Ковалевська Александра, Белян Юлїя, Кендигалюк Марія, Пшоновська Марія, Рекрут Ксеня.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Федак Настя.
В. 15. Рогальська Гелена, Довган Іван, Шинкарик Анастазія.
В. 20. Чепак Василь, Мудрий Дм.
В. 27. Білик Михайло.
В. 28. Скоратко Дмитро.
В. 34. Хмильовський Іван, Тичинський Іван, Паламар Михайло.
В. 37. Адух Анна.
В. 38. Станьчак Іван, Гульчанський Іван.
В. 48. Кабовничак Катерина.
В. 54. Трусевич Григорій.
В. 55. Кричковський Павло.
В. 56. Карась Іван.
В. 58. Бейбер Леон.
В. 69. Парницький Петро, Ошуст Каспер.
В. 70. Черхавський Іван.
В. 73. Гітровський Константин.
В. 75. Чмир Андрей.
В. 76. Лещишин Николай, Осьмак Іван.
В. 77. Яремцьо Ксеня.
В. 83 Горобьовський Михайло, Британ Іван.
В. 85. Пстрак Федор.
В. 99. Лінартович Юлїя.
В. 101. Голодияк Федор.
В. 104. Ваверчак Олекса.
В. 112. Улицька Анна.
В. 114. Лісовський Михайло.
В. 120. Цап Адам.
В. 126. Ясїнський Іван.
В. 135. Цапар Пелягія.
В. 137. Ткач Андрей.
В. 146. Підперигора Іван.
В. 148. Ячник Текля.
В. 157. Канюк Дмитро.
В. 161. Філевич Дмитро, Муха Николай, Цеплий Юрко.
В. 169. Воробейко Петро.
В. 170. Махоцький Кароль.
В. 172. Петров Станислав.
В. 179. Паращак Іван.
В. 182. Ільчишин Іван.
В. 200. Жатковський Яків, Концур Юлїя, Крих Анна, Віпічек Франко, Карпович Марія.
В. 202. Бетлей Ева.
В. 207. Телега Теодор, Могільницький Павло, Микитюк Петро, Журавський Стефан, Моравський Йосиф.
В. 211. Зелений Йосиф.
В. 213. Шегда Михайло.
В. 217. Кучмій Гавриїл.
В. 218. Сокіл Стефан.
В. 223. Барнас Іван.
В. 234. Олексин Іван.
В. 241. Крутий Василь.
В. 263. Глущишин Роман.
В. 288. Бутрин Стефан.
В. 300. Шипіш Іван.
В. 316. Бурак Михайло.
В. 321. Цюх Федор, Цюх Юлїян.
В. 338. Марич Зофія.
В. 350. Матрафель Николай.
В. 370. Ковальчук Василь.
В. 400. Заставний Олекса, Митка Юлїян, Рокошевський Федор.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИНЯТІ.

В. 5. Мошків Андрей.
В. 20. Стецько Анна, Стецько Станислав, Герман Григорій.
В. 21. Лабай Роман.
В. 24. Грущак Ілько.
В. 45. Лемків Стефан.
В. 47. Комарницький Гринь, Томащук Григорій.
В. 58. Ломот Михайло, Демко Мих.
В. 61. Філевич Михайло, Грицьковян Дмитро, Шафран Дмитро, Збалишин Григорій, Королевят Катерина.
В. 63. Пельц Теодозій.
В. 64. Лїбрик Дмитро.
В. 67. Ткач Михайло.
В. 68. Сапіта Василь.
В. 74. Шинкарек Прокоп.
В. 75. Мельник Дмитро, Лобур Вас.
В. 76. Єнджейовський Петро.
В. 77. Яремцьо Іван.
В. 81. Лурдела Евстахій.
В. 103. Романів Іван, Псюк Йосиф.
В. 104. Шкапій Григорій, Кузьма Атаназій.
В. 107. Городицький Григорій.
В. 108. Паламар Марія.
В. 109. Копильчак Лешко, Скильчак Андрей.
В. 112. Молодець Марія, Щур Марія, Яцишин Антонїна, Цубикайло Ева.
В. 114. Обаль Павло.
В. 117. Яблонський Антін.
В. 126. Путко Михайло.
В. 133. Сас Михайло, Петрик Іван, Чорномаз Володимир.
В. 135. Лазоришин Василь, Матерна Йосиф, Остяновський Андрей, Лазоришин Василь, Налисник Николай.
В. 139. Саска Михайло.
В. 147. Маряк Павло, Колодрубець Стефан, Мич Василь.
В. 150. Соколовський Михайло.
В. 155. Стрихарська Анна.
В. 192. Німий Іван.
В. 204. Чернявський Іван, Чорнявський Стефан.
В. 206. Василюк Михайло, Веселюк Анна, Веселюк Николай.
В. 213. Бойко Іван.
В. 217. Кучмій Григорій.
В. 221. Волковецький Василь, Николин Петро.
В. 237. Цюник Юлїя, Цюник Йосиф.
В. 239. Черкас Іван, Онуфрейчук Александер.
В. 241. Желїховський Тома, Буковський Адам.
В. 282. Курик Онуфрій.
В. 292. Федоренько Іван.
В. 301. Іванів Магдалина.
В. 336. Іванишин Павло, Слабий Стефан, Воробель Дмитро, Заремба Петро.
В. 338. Грицько Іван.
В. 357. Фрайняк Іван, Фрайняк Ярина.
В. 363. Луцишин Іван.
В. 388. Гепій Николай, Химич Михайло, Дзенів Ілько.
В. 400. Яхницький Стефан, Дера Микита.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ КАРТАМИ (ЛИСТАМИ).

В. 2. о. Боярчук Йосиф.
В. 28. Халупа Дмитро.
В. 34. Паламар Марія.
В. 42. Дмитрик Петро.
В. 48. о. Олексів Михайло.
В. 56. Дикий Николай.
В. 85. Калин Дмитро.
В. 105. Банах Ник., Лопух Юстин.
В. 114. Мирка Дмитро.
В. 117. Мовчан Гриць, Мисак Григ.
В. 131. Іванів Магдалина.
В. 146. Семераз Василь.
В. 157. Стрилецький Данько.
В. 159. Макута Іван.
В. 161. Бахор Ігнац.
В. 163. Іваницький Іван.
В. 170. Кречковський Павло.
В. 179. Гатлан Іван.
В. 187. Бучинський Василь.
В. 218. Стахура Михайло, Стафура Марія.
В. 230. Городиський Стефан.
В. 239. Захарко Николай, Захарко Анна.
В. 243. Романський Теодор, Якименько Павло.
В. 245. Демків Текля.
В. 295. Бронкович Григорій, Хорощак Мартин, Хорощак Таціянна.
В. 296. Іванців Яків.
В. 336. Васюник Онуфрій.
В. 363. Хшан Станислав.
В. 364. Сенюк Іван.
В. 388. Крук Александер.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 7. Рихель Михайло.
В. 8. Порціна Онуфрій.
В. 9. Кузьо Іван.
В. 22. Мальованчук Михайло.
В. 29. Огірко Юрко.
В. 36. Лиса Агафія.
В. 37. Коник Анна.
В. 42. Микитин Василь.
В. 45. Івахів Павло.
В. 47. Сагайдак Лука, Велиток Ад.
В. 51. Куник Іван.
В. 52. Пельц Гнат.
В. 55. Кривецький Теодор, Михалюк Тимофей.
В. 59. Буряк Андрей.
В. 65. Сокира Михайло.
В. 67. Стадник Теодор.
В. 75. Герич Стефан, Шептак Йосиф, Конїнський Григорій, Устиянович Ів.
В. 76. Хомик Никифор.
В. 80. Костюк Ізидор, Луцїв Григорій, Луцїв Марія, Крупела Стефан.
В. 81. Савчук Николай, Олексюк Максим.
В. 83. Прус Михайло.
В. 85. Гришко Іван.
В. 86. Шийка Олекса.
В. 101. Тимацько Теодор.
В. 103. Гіль Іван.
В. 104. Пахуцький Брониславъ.
В. 105. Баран Юлїян.
В. 109. Пляш Михайло, Александер Іван, Галяс Петро.
В. 112. Шляхецька Катерина, Секела Анна.
В. 114. Федоришин Іван.
В. 116. Забігайло Іван, Забігайло Евдокія, Радимський Михайло.
В. 119. Кардаш Катерина, Косопут Марія.
В. 120. Скрабаляк Михайло, Шиян Анна, Шиян Яків, Гречух Марія, Юркевич Стефан.
В. 130. Кудлик Семен, Луцик Троф.
В. 133. Благій Іван, Леськів Феська, Лячун Іван, Вакулинський Василь, Залупка Николай, Споріш Архіп, Споріш Зофія.
В. 135. Матушевська Параска, Матушевський Іван.
В. 136. Качирко Микита, Кравчишин Гринько, Гануляк Юрко, Платек Йос.
В. 140. Беляк Франко, Романко Стефан, Ільчишин Стефан, Бура Анастазія, Філяс Стефан, Підкалицький Мих.
В. 141. Горончук Юрко.
В. 146. Ільницький Николай.
В. 147. Бончак Петро.
В. 149. Карахун Павло.
В. 151. Климан Анна.
В. 152. Котельницький Михайло.
В. 155. Мартиняк Петро, Сетнік Іван, Мачужак Антін, Бізецький Іван.
В. 158. Голуб Марія.
В. 161. Затвардницький Николай.
В. 164. Брижавський Йосиф.
В. 165. Ґбур Яків.
В. 167. Лалак Семен.
В. 169. Вибираний Петро, Вибирана Розалія, Янковський Дмитро, Гаврилів Григорій.
В. 172. Милещук Тимко, Сокач Дм.
В. 182. Дубей Теодор, Драбич Ник.
В. 193. Бальсаревич Павло, Ґналь Василь, Ґналь Марія, Поточняк Мих.
В. 200. Лозинський Іван.
В. 205. Федорко Михайло, Бабік Ант.
В. 206. Білик Михайло.
В. 211. Романов Антін.
В. 214. Максимнюк Танасій.
В. 217. Борушевський Теодор, Іванів Андрей, Кобель Дмитро, Белей Іван, Бабєрус Михайло, Мацьків Йосиф, Нещук Марко, Онуфрик Михайло, Романський Антін, Романишин Олекса, Воляк Михайло, Псюк Василь.
В. 218. Бусько Андрей, Нановський Николай, Сиротяк Андрей, Бурий Стефан, Микильчак Николай, Шиманський Николай, Сокіл Йосиф (Стеф.).
В. 221. Чепіль Зофія, Яцко Михайло.
В. 228. Погранична Зофія.
В. 230. Павлишин Петро, Павлишин Катерина.
В. 234. Маланчин Василь.
В. 235. Княщик Павлина.
В. 237. Швайка Павло, Шуриґайло Михайло, Ворнчак Ясько, Панько Григорій, Бандровський Іван, Куцопій Григорій.
В. 241. Журба Михайло.
В. 243. Косцюк Петро.
В. 245. Бойко Йосиф.
В. 247. Кобрин Теодор, Вуйцекевич Михайло.
В. 248. Липка Стефан, Процишин Андрей, Пушкар Стефан, Стегницький Ілько, Костишин Семен, Збірак Текля.
В. 254. Лешкивець Іван.
В. 259. Фігвер Іван, Фігвер Юстина, Матичак Теодор, Матичак Анна, Гіжовський Антін.
В. 270. Чорний Мартин.
В. 276. Домарацький Ілько, Михней Томко, Качковський Михайло, Бабирський Петро, Боберський Стефан, Халусь Николай, Витичак Михайло, Завойський Григорій.
В. 282. Кожушко Теодор.
В. 283. Чоловський Константин.
В. 288. Семенина Іван, Мирковський Стефан, Семенина Явдоха.
В. 292. Галабурда Василь, Чорній Василь, Чорній Настя.
В. 296. Сопків Василь, Олендер Мих.
В. 300. Шеремета Николай, Войтович Василь.
В. 301. Гриник Теодор.
В. 316. Боднар Григ., Бойко Павло.
В. 317. Гавлицький Петро, Прийма Олекса, Чернатович Ілько.
В. 318. Гроцька Анна.
В. 324. Ганчарик Анна, Ганчарик Лукіян.
В. 330. Прусак Володимир, Мулик Григорій.
В. 336. Каган Михайло, Метек Дм.
В. 341. Гусар Васько, Пукач Ілько, Шеремета Йосиф, Волянський Петро, Жук Андрей.
В. 342. Ланько Михайло.
В. 363. Ковальчук Михайло.
В. 364. Батючок Іван.
В. 367. Мудрик Михайло.
В. 370. Присяжнюк Стефан.
В. 384. Копя Казимир.
В. 388. Весоловський Йосиф.
В. 400. Заник Стефан, Лужний Іван.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ КАРТИ (ЛИСТИ).

В. 1. о. Курило Константин.
В. 7. Лешків Йосиф.
В. 36. Шевчук Ірина.
В. 47. Лемків Текля.
В. 56. Стрилецький Данько, Байовський Андрей.
В. 59. Жолобка Лазор.
В. 86. о. Олексів Михайло.
В. 90. Лопух Юстин.
В. 108. Паламар Марія.
В. 110. Туркевич Владислав.
В. 114. Ручинський Василь, Макута Іван, Скула Гнат.
В. 126. Велич Федор, Велич Анна.
В. 147. Халупа Дмитро, Клюсик Михайло.
В. 152. Цицик Николай.
В. 161. Іванців Яків.
В. 169. Вігак Михайло.
В. 203. Сенюк Іван.
В. 224. Крупка Йосиф.
В. 225. Гатлан Іван.
В. 247. Сторожук Іван.
В. 248. Крук Александер.
В. 276. Бахор Ігнац.
В. 288. Захарко Николай, Захарко Анна, Банах Николай.
В. 295. Іваницький Іван.
В. 301. Іванів Магдалина.
В. 336. Динис Василь.
В. 380. Мирка Дмитро.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 18. Горбаль Іроній.
В. 106. Чопик Дмитро.
В. 380. Бусь Марія.

УВАГА,

котру кождий місцевий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосувати ся.

Члени, оголошені в рекордовім звіті за місяць липень 1919 року яко суспендовані або виключені за неплачене місячних вкладок чи з инших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і на далї бути членами У. Н. Союза, мусять зголосити ся в протягу сего місяця (серпня) до своїх відділів і вписати ся наново, заплативши всї свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Як сего не зроблять до кінця серпня 1919 року, то в вересни 1919 р. мусять виповнити нові аплікації (просьби о приняте), коли хотять бути членами У. Н. Союза, подібно, як кождий новий кандидат. Ті знов члени, котрі в місяцю липню 1919 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосили ся до якогось иншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мають се зробити в місяцю серпню 1919 р., бо на другий місяць, т. є. в вереснї 1919 року вичеркне ся їх з членів організації, а тоді вони можуть бути приняті до У. Н. Союза тільки на підставі нових аплікаций (просьб о приняте).

ЗІСТАВЛЕНЄ.

В місяцю червни 1919 р. було членів в У. Н. Союзї	12.556
В місяцю липни 1919 р. принято нових членів до У. Н. С.	88
В місяцю липни 1919 р. принято наново в члени У. Н. С.	87
В місяцю липни 1919 р. принято з переступними листами	37
В місяцю липни 1919 р. прийшло з инших кляс посмерт.	3
Разом	12.771
В місяцю липни 1919 р. суспендовано за неплачене місячних вкладок	203
В місяцю липни 1919 р. взяло переступні листи (картки)	34
В місяцю липни 1919 р. померло	3
В місяцю липни 1919 р. відійшло до инших кляс посмерт.	3
Разом	243
В місяцю липни 1919 р. У. Н. Союз числив членів після сімох кляс посмертного	12.528

ПІСЛЯ КЛЯС І СУМИ ОБЕЗПЕЧЕНЯ:

Кляса D $100	7
Кляса A $250	431
Кляса AA $500	5.042
Кляса B $750	279
Кляса C $1000	6.704
Кляса BB $1500	61
Кляса CC $2000	4
Разом	12.528

К. Кирчів, гол. предс. У. Н. С.,
С. Милянович, гол. рек. секр. У.Н.С.

ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

НОВЕЛЯ.

Новеля — се коротке оповідане, яке малює лише одну житєву подію. Особи, представлені в новелі, є звичайно єства теперішности, а ніколи минувшини. Вже само слово „новеля"-новинка вказує, що тут її автор творить нові ідеї, вводить в житє нові змаганя, стремлїня, думки. Писанє новель належить до ряду красних штук.

Новеля сучасности ріжнить ся дуже від новелї першої половини XIX. віку. В останних 70 роках читаюча суспільність прийшла до переконаня, що задачею новелїста є щось більше ніж писанє оповідань, які припадають до вподоби людям, на котрих серіозне писанє не робить вражіня. Суспільність прийшла до переконаня, що новелїст поділяє разом з поетом високий дар творчости, що у нього, як і в поета, є велика сила уяви, що він потрафить змалювати житє теперішности так, як історик представить події минувшини.

І отсе причина, чому нинї в кождій лїтературі зменьшують ся твори фантастичних оповідань минувшини, а натомісць книгарнї і бібліотеки заповняють ся щораз то новими працями, котрі вводять нові ідеали в нове житє.

У нас найбільшим новелїстом покищо є Винниченко.

Та як всюди, так і в нас сучасні новелїсти — творцї характерів, а не оповідань — не находять великого числа своїх прихильників. Велика часть читаючої суспільности нашої є трохи законсервативна на нові ідеї. Се злочин — кажуть наші консервативні, прочитавши Винниченкову „Куплю" або „Чесність з собою". Се страшний злочин Винниченка проти моралї, бо тут він понижає божі засади сьвятої любови, якою обдарував людий їх Творець.

А Винниченко й на думцї не має вносити деморалїзацію в суспільність. Він лише старається, без жадних ограничень, виказати своїм читачам дійсну силу і безсильність любови, виказує її сьвятість і огиду, представляє своїм читачам ту мерзоту, якою нинїшна суспільність трактує сьвяту любов. Він представляє любов чисту, любов ідеальну, щиру, сердечну; любов, якої не можна купити за жадні гроші, лише виміняти можна за любов.

І Винниченко вводить читача в сьвятиню тої любови. А заскорузла суспільність, призвичаєна до куплї в практицї, нападає на нього за його теоретичну „Куплю"...

Нї, не відвертатись нам треба від сучасних новелїстів! Замісць читати старосьвітські оповіданя про гарні Маґельони, про пророцтва Михальди та инше, нам треба захопитись творами людий, повних нових поглядів на суспільне, економічне, політичне та родинне житє.

Нових поглядів нам треба на сьвіт, на людий і на житє, бо і житє і сьвіт і люди стають новими перед нами! **(В.)**

Марко Скритий.

ЗРАДНИК.

Я сам — кругом нема нікого;
Маленька кімната сама,
Лише я сиджу. Говорю много
До себе сам, але усе те фраза пуста.
Я вкладав плян, як вкрасти в Бога [Сонце,

Щоб засьвітити в своїм Садї,
А підлий Зрадник під віконцем
Стояв і слухав пляни ті...
Вислухав добре — тай до Бога:
„О Боже, Боже, люди злі-
„Знають, що в Небо є дорога,
„І хочуть вкрасти Сонце собі".
А Бог на теє: „За ту кару
„Замкнути Сонце до комори,
„Нехай же Злодій глядить в Хмару,
„Нехай зїдять 'го Нужда, Змори".
Ось-так сказав мя Бог на кару...
В Темноті сиджу я тепер,
А бридкий Зрадник глядить крізь [шпару

Чи я живий ще, чи вже вмер...
Сьміють ся з мене, як я нудьгую,
І Дня не бачу, тільки Ніч;
Чиї слїди під муром чую? —
Се Зрадник, Зрадник,—женїть 'го [пріч!

Яким Новосад.

У ЧУЖИНІ.

У чужинї, моя доле,
Гірко днї минають;
Наче в пущі, серед бурі,
Тужливо злїтають.

І неспинно, мов стрілою,
Молодість минає,
Позимнїле серце вяне,
Душа завмирає.

І поволи вже у друди
Зима заглядає,
А побачить рідну землю
Душа так бажає...

Марко Скритий.

ПЕРЕКЛАДИ.

МОВА.

(З польського).

Знати добре чужі мови —
Є велика чеснота,
Але рідної встидатись —
Се найбільша глупота.

ФІЛЬОСОФ.

(З англійського).

„Ті, що говорять, нїщо не знають,
„А ті, що знають, лише мовчать"—
Сказав так Хінчик Ляо-Тсе.
Коли ми віримо, що Ляо-Тсе
Був сам таким, що знав,
То як се сталось, що з пятьох тисяч
Слів він твір великий написав?

ЖИТЄ.

(З польського).

Як ідуть лїта скоро,
Жене шалено час: —
За рік, за два, за хвилю
Разом не буде нас.

Тож поки юні лїта,
Пиймо чар днїв й ночий,
Нехай не ллють ся сльози
Бодай тепер з очий.

ЖІНКА.

(З англійського).

Жінка в родинї—се щось таке важне,
Як би в поемі строфа;
Але як стратиш контролю над нею—
Наступить катастрофа...

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

П. В., Дітройт, Міш. — Ми знаємо, що єднати ся в спільні ряди можна радо, втїшно, але гордо нїяк не можна єднати ся. А Ви пишете: „Братя наші, Українцї, єднаймо ся гордо..." З огляду на сей і на инші вирази вірш не надаєть ся до друку.

А. Я., Савт Дірфілд, Масс. — „Покай ся, брате" може би і надавало ся до поміщеня, однак ми не знаємо про якого „брата" Ви говорите, чи про свого рідного, чи взагалї про брата-Українця. Ви вводите нас в факт, що той „брат" десь служить Ляхам, але не поясняєте, в який спосіб і де він служить. З огляду на се ми не можемо помістити Ваш стих.

Авторка „Вдовиної Журби", Трой, Н. Й. — Ми розуміємо Ваш сум, бачимо Ваші сльози і пізнаємо, що Вам не хочеть ся жити. Та не лише жити, але, пишучи стих, Вам не хотїло ся навіть подумати добре до кінця. З початку Ваш стих ще яко-тако виглядає, але в серединї та при кінци його „нї пришити анї прилатати", як то кажуть. У стиху даремно шукати закінченя. Впрочім, Ви навіть настільки нам не довіряєте, що не були навіть ласкаві подати нам до відома своє імя і назвиско.

К .Б., Ембрідж, Па. — Написати 37 чотирорядкових стихів треба богато працї і часу. Розуміємо се дуже добре. Цінячи працю, ми радо бажали би помістити Вашу „поезію", але даруйте, ми ввели би нею в блуд наших читачів і вони опісля готові відносити ся з недовірєм до кождого вірша. Коли Ви читали в 92-гім числї „Свободи" дефініцію слова „поезія", то, певно переконали ся, що в поезії сам патріотизм не є нічим. Ми розуміємо аж надто добре Ваш жаль супроти Ляхів, котрі наїхали нашу рідну землю, але повірте нам: сей жаль був би сто разів красше виявлений в прозї, колиб Ви були написали на ту тему статю, замісць вірш.

Читайте сей зворот:

Талїяни і Французи
Закричали браво.
Галичина буде ваша,
А в вас наше право.
І віддали Галичину
Ляхам на заґладу,
Бо не видять, що ся діє
Поза ними ззаду...

Думаємо, що кождий, хто прочитав би сї два рядки, мусів би їхати до Шановного Автора і спитати, що властиво дїєть ся у тих Французів і „Талїянів" ззаду... А ми певні, що Автор не міг би задоволити їх цікавости, бо коли Французи і „Талїяни" не знають, то заледви чи Шановний Автор знає, що там у них дїєть ся ззаду...

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Подаєть ся до відома, що бр. св. Николая, від. 106, буде мати мітинґ дня 24. серпня б. р. в гали парафіяльній, зараз по Службі Божій. На сей мітинґ всїх членів просить ся щоби прибули, а заразом щоби всї свої належитости вирівнали, бо інакше будуть суспендовані. — М. Шаран, секр. фін.

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. Николая, від. 127, повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеть ся в недїлю, 24. серпня, зараз по Службі Божій, в гали коло церкви. На сей мітинґ всї члени повинні явитись і вирівнати свої залеглости, в противнім разї будуть суспендовані. — Е. Тимкович, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Бр. св. Николая, від. 300, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний місячний мітинґ відбудеть ся в недїлю, 24. серпня, точно о годинї 1-шій пополудни. Кождий член має явитись і заплатити свою місячну належитість. Котрий член прийде по 1-шій годинї, мусить заплатити 25 цнт. карн. — Я. Яцинич, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітинґ відбудеть ся в недїлю, 24. серпня, о годинї 2-гій пополудни, в домі Української Громади на Савтї, під ч. 610 Савт Американ Стр. На сей мітинґ запрашаєть ся всїх членів прибути як один, бо є дуже важні справи до полагодженя. Задлятого присутність кождого є конечна. Також будеть ся принимати нових членів до братства і до У. Н. Союза після статута. — І. Сорока, предс.; І. Сорока (син Михайла), кас.; В. Скольський, секр.

ВІДОЗВА ДО РОДИМЦІВ СЕЛА КЛІЩІВНА, ПОВІТ РОГАТИН, ГАЛИЧИНА.

Ми, замешкалі в Стейпелтон, Н. Й., котрі походимо з села Кліщівна, скликали місцеве засїдане і вибрали тимчасовий комітет до збираня жертв на рідне село. На першім зібраню ми зложили близко чотириста долярів і ухвалили урядити **баль на 31. серпня, на дохід рідного села.** По тім бали зробимо загальний мітинґ, на котрий запрашаємо всїх родимців, що проживають тут в ріжних закутках Америки. Будемо отже мати нагоду зїхати ся і разом бачити ся, виберемо сталий комітет, а потім всї разом відфотоґрафуємось і зробимо памятку в день нашого зїзду.

Другий день по бали, в понедїлок, американське сьвято, тож є доволї часу. Дорогі Родимцї! Щоби анї один з Вас не відмовив якоїнебудь помочи. Коли хто не буде міг приїхати, нехай пришле якусь жертву на руки комітету. Подумаймо, кілько сиріт буде в нашім селї! Батько пропав на війнї, мати померла, а бідні сиротята звернуть ся до нас з горячими слезами і з почорнїлими устами з нужди і голоду, і простягнуть до нас висохлі рученята і скажуть: Будьте нам батьками і матерями! Дайте „папи", дайте хлїба!

Кілько то калїк звернуть ся до нас, благаючи о поратунок. Вони скажуть: Австрійський уряд нам не дасть, хоч ми за него калїками остали, бо не належимо до него; а Поляки нам не дають, бо нас ненавидять.

Як ми тут не будемо приготовані на їх благаня, то що тодї на се скажемо? Будемо укривати своє лице перед ними, один на другого будемо нарікати і вину спихати. Тож, Братя і Сестри, родимцї свого села! Покажім, що хоч ми далеко від своїх рідних, то серцем і душею чуємо їх нещастє і нужду. Покажім, що ми як один дбаємо про них.

Не забудьмо отже на день 31. серпня! 97-98

ЗА ТИМЧАСОВИЙ КОМІТЕТ:
Дмитро Собко, предс.
Петро Торбин, кас.
Григорій Демкович, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошень женитьби не приймаєсь).

ПОТРЕБА ЖЕНЩИНУ до догляду дїтий у вдівця, около Ню Йорку. В справі платнї порозумітись можна, звертаючись листовно на адресу: D. D., c/o "Svoboda", 83 Grand Street, Jersey City, N. J. 96-98

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИНИ, якаб занялась домом і трома дїтьми. Дїти в віцї від 3-ох до 9-ть лїт. Зголоситись межи 6-ою а 8-ою годиною вечер до: ELKO SOKOLUK, 626 E. 5th Street, (5th fl. back) New York City. 96-01

Пошукую свого брата **ВАСИЛЯ ДЗЮБА,** з Городницї, повіт Гусятин, Галичина. Тому чотири роки перебував в Монтреал, Канада. Хтоби про него знав, або він сам, зволить в дуже важній справі зголосити ся до: HARASYM DZLUBA, 137 Daniel St., Woonsocket, R. I. 96-98

Пошукую свойого товариша **МИХАЙЛА ДУРДЕЛУ** з Вижнїчина і прошу його післати менї в дорозї банковій дещо долярів. Адреса: ONUFRIJ NAHULAK, Reparto uffic. II. A B Truppo, Caserta, Italia. 98

Пошукую свого шваґра, **ВАСИЛЯ СМІЙНИКА,** з села Грабівцї, повіт Стрий, Галичина. Тому пять лїт назад перебував в Боерал. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: ALEX SHELESTOWICH, 651 Edgewood Ave., Akron, O. 97-99

Пошукую свого брата **АНДРІЯ ҐНАФ,** з села Лани, пов. Бібрка, який має перебувати в Нюарку, Н. Дж. Хтоби о нїм знав, або він сам, прошу голоситись на адресу: ANNA BOYKO, 522 Boulevard, Bayonne, N. J. 98-100

Пошукую в дуже важній справі п. **ПЕТРА ТУРИЯНСЬКОГО.** Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: THEODORE CHEMERYZ, 24 Hansin St., Butler, Pa. 96-8

Пошукую свого товариша **ПЕТРА ФРАНКОВСЬКОГО,** котрий працював в Повер Рівер в 1912 і 1913 роцї. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: W. CHABUN, 232 Front St., Portland, Oreg. 95-98

Пошукую свого мужа **ЮРКА БЕТЛЕЙ,** з села Веслїк Великий, повіт Сянік, Галичина. Чотири роки тому назад як відїхав кудись і чутка за ним пропала де перебуває. Хтоби з шановних читачів знав де він проживає, або Ти сам мужу о скільки живеш, прошу в дуже важній справі зголосити ся до: EVA BETLEY, 32 Union St., Auburn, N. Y. 97-99

Пошукую свого мужа **СТЕФАНА ПРОДИВОС,** з села Красного, повіт Скалат, Галичина. Чотири роки тому назад перебував в Род Айленд стейтї, відтак захорував, і як пійшов до шпиталю, так і вістка про него пропала до нинїшного часу. Хто би про него знав, або Ти сам мужу, єсли ще живеш, прошу зголосити ся до: FRANCISZKA PRODYWOS, Box 346, Hinsdale, N. H. 92-100

Пошукую свого шваґра **ДМИТРА ПАСТЕРНАКА,** має перебувати в Перт Амбой, Н. Дж. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся в важній справі під адресою: JOHN SUPYK, Box 142, Olean, N. Y. 98

Пошукую свою сестру **МАРІЮ КОВАЛЬЧУК,** з села Новосілка, повіт Золочів, Галичина. Перебувала в Ню Гейвен, Конн. Хтоби про неї знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: PAUL KOWALCHUK, 32 Concord St., Manchester, N. H. 98

Іван Клїмкович, з села Оттиневич, повіт Бібрка, Галичина, полонений в Італії, пошукує отсим своїх сестер **АННИ і МАРІЇ КЛІМКОВИЧ,** котрі перебувають в Америцї. Зволять ласкаво зголосити ся до: JAN KLIMKOWICZ, Reparto P. G., d. Aosta, Prov. di Torino, Italy. 98

Василь Савуляк, з італійського полону, пошукує отсею дорогою свого батька **ЛУЦЯ САВУЛЯКА,** котрий має перебувати в Філядельфії, Па. Ласкаві зголошеня слати до: WASYL SAWULAK, No. 1697, Dislomento, P. G. Reparto, Aosta, Prov. di. Torino, Italy.

ВАСИЛЬ ЯРЕМА зволить зголосити ся на адресу Василь Чорній, 205 Clayton St., Detroit, Mich., по лист з краю від його жінки Марії Яреми з Хоросна Старого, почта Щирець, пов. Львів, Гал. 98

МАЮ НА ПРОДАЖ бучерські річи, як реджістер, вага, ножі, вітрак, „айс бакс", як і взагалї всї потрібні знаряди в масарськім інтересі. Продам з виробленим інтересом або тільки самі річи. Місце стале, вироблена костумерія, штор корнеровий. Зголошувати ся до: SAM ADASEK, 5 Jefferson St., Little Falls, N. Y. 98-100

ДЯКОУЧИТЕЛЬ з гарним теноровим голосом, може управляти хором, провадити школу і уряджувати театральні представленя, концерти та проче, пошукує посади. Зголошуючи ся Всеч. оо. і парохіяльні комітети зволять подавати свої услів'я та свої вимоги. Ласкаві зголошеня слати під адресою: WASYL KUZIMA, 10 Overton Terrace, Atlantic City, N. J. 96-8

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

В парляменті знова внесено закон про імігр̀ацію.

Сенатор Ділінґгем, з Вермонт, вніс новий проєкт в сенаті про іміґрацію. Він домагаєть ся зменьшеня числа будучих іміґрантів до 5% від числа іміґрантів кождої національности, яке нинї є в Злучених Державах. Рівночасно сей сенатор домагаєть ся знесеня заострень для іміґрантів з азійських країв. Сенатор Ділінґгем є сьвідомий того, що східна і полуднева Европа дасть по війні дуже мало іміґрантів Америці. Відносини в краях сих частий Европи будуть лїпші нїж до війни, отже нарід не схоче покидати так масово свою рідну хату, як до війни. Инакше маєть ся справа з північно- західною Европою, то є: з Німеччиною, Францією, Анґлїєю, Данією, Голяндією, Бельґією і Скандинавією. Відти Америка мусить сподівати ся величезного навалу іміґрантів, більшого нїж перед війною. Після гадки сенатора з тих держав найбільше іміґрантів дасть Анґлїя. А що західно-европейські іміґранти є меньше пожадані в Америці нїж іміґранти східно-европейські, тому сенатор пропонує зредукувати їх число до 5%. Коли перед війною полуднево-східна Европа давала Америці пересічно 740.000 іміґрантів, то після проєкту Ділінґгема по війні малоб ся впустити тут кождого року лише 255.000.

Страйки по цілій Америці.

Весь трамваєвий рух на лінії „Огайо Електрік Інтерорбен Рейлвей", яка оперує в Огайо і західній Індіяні, устав, коли 500 моторменів вийшло на страйк, домагаючи ся підвишки платні. Рух устав головно в Зейнесвіл, Нюарк і Лайма. Стракери домагають ся 10 центів підвишки на годину. Компанія дає лише 3 центи. Доси робітники побирали на годину 42 до 45 центів.

Трамваєвий страйк вибух також в Іст Ст. Луіс, Ілл., де робітники домагають ся 80 центів платні на годину, а компанія дає лише 57 центів. Сей страйк спричинив застій у 13 містах і місточках довкола Іст Ст. Луіс.

13.000 робітників у сталевих фабриках в Шікаґо рішили вийти на страйк, коли компанія не згодить ся на їх домаганя.

В Ботлер, Пенсильванія, робітники у „Стандард Стіл Кар" фабриці страйкують вже другий тиждень. Минувшої пятниці прийло там до великої бійки між юнійними і неюнійними робітниками. Треба було покликати аж стейтову мілїцію.

До Українців у Вілмінґтон.

Щоби поширити рух за тїлесним здоровлєм між Українцями у Вілмінґтон, Делавар, відбудуть ся там в сали української церкви збори в четвер, 21. серпня, о годині 8-мій вечером. На тему тїлесного здоровля буде говорити п. Джан А. Мартін, директор „Фізикал Рекріейшен оф Вілмінґтон Коммюніти Сервіс". Просить ся всіх місцевих Українців явитись того дня в церковній салї та вислухати викладу на так корисну тему, а рівночасно повзяти якісь постанови щодо проєктів, які там предложить ся.

Пенсія для старців.

Сенатор МекНери, републиканин з Ореґон, вніс проєкт в парляменті аби людям висше 65 літ житя, котрі не мають більше, як 6 долярів тижневого доходу, платити 4 доляри тижневої пенсії з державної скарбниці.

Хоче сьвітової прогібіції.

Щоби зробити цілий сьвіт сухим, значить — заборонити вибір і уживанє алькоголїчних напитків, сенатор Шепард, демократ з Тексас, задумав внести додаток до мирового договору. Сенатор Шепард є автором прогібіційного проєкту, який тепер став законом у Злучених Державах. Він бажає, щоби мирова конференція приняла його додаток до міжнародного закона, заводячи тим прогібіцію в цілім сьвіті.

Зїзд броварників.

Американські броварники скликують на день 28. вересня великий зїзд, на котрім мають обговорити справу боротьби проти надходячої прогібіції. Кажуть, що се буде найбільший і найважнїйший зїзд броварняних промисловців, який колинебудь відбув ся в Америці.

Нові копальні угля в Вест Вірджінії.

Минувшого тижня у Вест Вірджінії завязало ся сім нових спілок для веденя копалень угля. Рівночасно повстало стільки нових копалень. Нові копальні відкрито в Блуфілд, Гонтінґтон, Беклей, Гінтон, Луісбурґ і Трейлї. В Беклей відкрито дві нові копальні. Найбільша копальня є в Блуфілд, де угляне поле має 10.000 акрів.

Померла від „чистої горівки".

Окружний прокуратор в Бронкс, Ню Йорк Сіти, зарядив слїдство проти всіх доставців алькоголю в тій дільници, аби переконати ся, яку якість горівки вони держать або продають. Спонукав його до сього сумний факт, іменно, що два молодцї згинули від горівки, а третий находить ся в критичнім станї у шпитали. Олекса Червенський і Ф. Голянський, зпід ч. 1706 Вашінґтон евенї, сїли до обіду, але передтим випили по чарці горівки, яку мали у фляшці дома. Перший упав мертвим зараз, як встав від стола, а другий вийшов з дому і впав півживим на улици. Майже в тімсамім часї в домі під ч. 1717 Фултон евенї помер Ізаак Петерс. Лїкарі ствердили, що оба вони померли від затроєня горівкою. Також третий занедужав від горівки.

Поліґаміст на розправі; мав 8 жінок; дістав 3 роки і 6 місяців арешту; подає поученя, як приголублювати женщини.

В нюйорськім карнім суді переведено минувшої пятниці розправу проти Карла Вілсона, 48-лїтного мущини, оскарженого за многоженство. Вілсон признав ся, що протягом останних 19 лїт він мав 8 жінок. Судія узнав його виновником і засудив на арешт 3 лїт і 6 місяців. „Я ступав слїдами Соломона, Давида і Якова, — говорив Вілсон — з котрих кождий мав більше нїж одну жінку. Памятайте, що Соломон мав 1.000 жінок, а Давид також не меньше. Я мав лише 8 жінок. Яко ученик сьвятої біблії, я взорував ся на згаданих висше мужах і був сьвято переконаний, що не поповню жадного злочину, коли замісць одної буду мати більше жінок".

Коли судія спитав його, яке враженє зробили на нього усї ті жінки, Вілсон відповів: „Всї вони були вірними і ощадними".

— „З якої причини вони вінчали ся з тобою?" — спитав судія. — „Вони були нещасливими, а я був милосерним для них. Дві з них були у великім клопоті і я допоміг їм" — сказав Вілсон.

Вілсон їздив по цілім краю яко купець і заробляв денно понад 50 долярів. Його жінки походять з ріжних місцевостий, з Ню Йорку, Шікаґо, Дітройт, Сан Франціско, Філядельфії і т. д.

Ще заки Вілсон був засуджений, він видав з арешту отсю заяву для молодих мущин, поучаючи їх, як мають поступати, коли хочуть приподобати ся женщині, або коли хочуть зловити її серце для себе:

„Щоби женщину зловити для себе, її треба переслїдувати. Коли побачиш на улици красну женщину і ти хотів би мати її для себе, йди зараз крок-вкрок за нею. Женщина любить, коли її наступати навіть на ноги. Женщини не люблять мущин, котрі тратять аж шість місяців на се, що можна зробити в шістьох мінутах. Коли вже говориш з женщиною, все вдаряй в добру струну її натури і вказуй на добро, яке бачиш в ній. Женщини не люблять плюгавства. Коло себе ходи дуже порядно, держи ся чисто і одягай ся порядно, хоч і не конче дорого. Я в своїм житю не мав дорозшого убраня від 18 долярів".

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Українець парохіянин, Літсдейл, Па. — Як же ми можемо Вам звернути Вашу допись, коли Ви не подали нам своєї адреси?